

Ірина Петрук

студентка 3 курсу спеціальності «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: **Кузуб М. В.**

старший викладач кафедри обліку та оподаткування,
Київський національний торговельно-економічний університет,
м. Київ

ОБЛІК ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Для забезпечення отримання прибутку підприємством потрібна система контролю та обліку результатів виробництва та реалізації. Головне завдання обліку готової продукції – забезпечення регулювання її виробництва та реалізації, враховуючи особливості міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку.

Загальні питання обліку готової продукції в Україні широко розглянуто у вітчизняних літературних джерелах таких науковців як Ф. Ф. Бутинець, А. М. Герасимович, В. І. Єфименко, І. В. Жиглей, М. В. Кужельний, В. М. Мурашко, В. М. Пархоменко, І. І. Пилипенко, В. Я. Савченко, В. В. Сопко, Н. М. Ткаченко.

Науковці по-різному трактують поняття «готова продукція». Таким чином, готовою продукцією слід вважати таку, яка повністю закінчена обробкою, укомплектована, пройшла необхідні випробування (перевірки), відповідає діючим стандартам або затвердженим технічним умовам (має сертифікат чи інший документ, що засвідчує її якість), прийнята відділом технічного контролю підприємства та здана на склад або ж прийнята замовником (якщо готова продукція здається на місці) відповідно до затвердженого порядку її приймання (оформлена встановленими здавальними документами) [1, с. 232].

Згідно з П(С)БО 9 «Запаси» готова продукція відноситься до запасів. Готова продукція, що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом [2].

Бухгалтерський облік готової продукції і її реалізації має такі завдання: своєчасне оформлення відповідними документами готової продукції, випущеної з виробництва; забезпечення контролю продукції на складах підприємства; своєчасне відображення операцій з відвантаження і реалізації продукції й розрахунків з покупцями; забезпечення контролю за виконанням плану випуску і реалізації продукції; визначення собівартості готової продукції в процесі її реалізації [3, с. 132].

Готова продукція на промисловому підприємстві проходить такі операції:

- випуск продукції з виробництва і здача її на склади або в експедицію;
- зберігання продукції на складах підприємства;
- відпуск продукції на місці місцевим і відправка (відвантаження) іногороднім покупцям;
- відпуск продукції для внутрішніх потреб основних цехів, для збуту продукції;
- реалізація продукції [4, с. 38].

Операції, пов'язані з рухом готової продукції, відображаються на рахунку 26 "Готова продукція". Цей рахунок призначено для узагальнення інформації про наявність та рух готової продукції підприємства. За дебетом рахунку 26 "Готова продукція" відображається надходження готової продукції власного виробництва за фактичною виробничою собівартістю або за нормативною вартістю. Собівартість реалізованої готової продукції визначається за методами оцінки вибуття запасів [5].

Готова продукція в аналітичному бухгалтерському обліку та місцях зберігання може відобразитися за фактичною або нормативною (плановою) виробничою собівартістю, а також за відпускними (договірними) та іншим видам цін. Вибір конкретного варіанту облікової ціни належить організації і повинен бути закріплений в обліковій політиці організації [6, с. 65].

Бухгалтерський облік повинен забезпечити дані не лише про обсяг продукції та доходів від їх реалізації, але й асортимент продукції, масштаби продажу, ціни, собівартість, витрати на збут, канали збуту тощо [6, с. 65-66].

Випуск продукції з виробництва та передача її на склад у промислових підприємствах оформлюється такими документами як накладні-вимоги, відомості, приймально-здавальні документи, акти приймання (у них вказується: дата, шифр цеху та складу, найменування продукції, номенклатурний номер, одиниці виміру, кількість, ціна за одиницю).

Для бухгалтерського обліку випуску готової продукції з виробництва у вартісному та натуральному вираженні складається відомість випуску готової продукції, зданої на склади підприємства. Це потрібно для того, щоб контролювати виконання завдання по обсягу виробництва та для бухгалтерських записів на рахунках синтетичного обліку. У кількісному вираженні готова продукція обліковується на складах в облікових реєстрах (картках, відомостях, сальдових відомостях, оборотних відомостях, книзі складського обліку). Записи про надходження і відпуск готової продукції робляться у картках чи книгах складського обліку. Відвантаження із складу підприємства – продавця реалізованої продукції відображається у документі "Товарно-транспортна накладна"; передачу продукції і товарів із складу до торговельного приміщення (для роздрібної торгівлі) здійснюється на підставі документа "Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів".

За результатами змін, що відбулися із готовою продукцією і товарами на складі на протязі місяця, до бухгалтерії підприємства подається "Звіт про рух матеріальних цінностей", за даними якого бухгалтером вносяться відповідні зміни до "Оборотної відомості по товарно-матеріальних рахунках" [6, с. 66].

Отже, готова продукція має таку характеристику: повністю закінчена обробкою на підприємстві; прийнята відділом технічного контролю; не потребує подальшої обробки; відповідає встановленим стандартам чи технічним умовам, якісним характеристикам. Вона є результатом діяльності підприємства. Бухгалтерський облік мусить забезпечувати дані про обсяг продукції, доходів від реалізації, асортимент продукції, масштаби продажу, ціни, собівартість, витрати на збут.

Список використаних джерел

1. Писаренко Т. М. Характеристика діючої методики організації обліку готової продукції Економічні науки. – Серія "Облік і фінанси". Випуск 12 (45). Ч. 1. 2015. С.231-239.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" / Наказ Міністерства фінансів України. Положення від 20.10.1999 № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
3. Лебедик Г. В. Максимович І. Л. Особливості обліку готової продукції та її реалізація на підприємстві. *Економіка і регіон*.
4. Агаркова О.В., Візиренко С.В. Організація обліку процесу реалізації готової продукції. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 24. С. 36-42.
5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. / Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99/>.
6. Гасилова Б. О. Облік руху готової продукції на промислових підприємствах. *Облік, аналіз і контроль в умовах сучасних концепцій управління економічним потенціалом і ринковою вартістю підприємства*. 2017. Т. IV, ч. I. С. 64-67.